

OHADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

10 aprile st. v.

22 aprile st. n.

Èse in șecure duminică.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 15.

ANUL XXIV.

1888.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Muerea fățarnică.

-- Snová. --

Ilencușor și Mitică erau doi copii, cari se iubiau ca niște frați. Vecini fiind, ei crescuseră împreună, se jucaseră, merseseră la școală. În totă copilăria lor ei fuseseră nedespărțiți.

Pe Iancu îl trimise tată-seu, după ce se mai mări, la un frate al seu, negustor mare, în alt oraș depărtat. Gându-lui eră de a face din Iancu un negustor de frunte și procopsit.

Iancu se supuse voinței părințești, fără să cârtescă. El trăia bine la unchiul-seu. Cu toate astea Mitică eră nelipsit din amintirea sa.

Mitică, rămas acasă, crescû, învăță și el un meșteșug, se făcû flăcău, se însură, deschise prăvălie și trăia bine cu nevastica lui. Trebile îi mergeau minunat.

Trecuse vr'o cincisprezece ani decând nu se mai văduse acești prieteni.

Intr'o zi Mitică se pomenește că vine la el un flăcău cu musteți resucită șcii colea, chipos; și se vedea el după față a fi chiabur.

— Bună ziua, frate Mitică.

— M'lt'am' tale frate Iencușor. Dar grozav te-ai schimbat!

— Dar tu? Decă nu mi te arătă tata, nu te-aș mai fi cunoscut.

Iancu se întorsese acasă. Cea întie grije a lui fuse să cerceteze de prietenul seu Mitică.

Acesta nu șcicia ce să mai facă de bucurie, că-și mai vădû prietenul. Il poști la prând la dânsul.

Mai nainte inse de a se pune la mesă, îl înfățișă nevastei și îi spuse, că eră cel mai bun prieten al seu din copilărie.

După mesă se puseră la taifas. Spuse Iancu tot ce i s'a întâmplat dela plecarea lui.

Spuse și Mitică toate necazurile cu ucenicia, cu una, cu alta, până ce se vădû cu alba în căpistere.

— Acum, dise el, Mărire Ție Dâmnă, trăesc în largul meu. Meseria imi merge bine. Am o nevastă care me iubește, de nu șcicie cum să-mi trecă pe dinaintă. Sânt fericit. Este o evlaviosă de n'are căpătâi.

— Cum te-ai incredințat tu, despre acesta? îl întrebă Iancu.

— Cum să me incredințez? Ecă veld că me iubește și nu ese din porunca mea.

— Bagă de sêmă, frățiore, să nu-ți pue femeia cörne.

— Ia fugi în colo, Iencușor, nu mai sta de vorbi

astfel. Ca femeia mea nici la mănăstire nu găsești. Când me cule, o las citind. Când me scol dimineața, o găseșe erăș citind...

— Și totuș, îl intrerupse Iancu, dă-mi voe să-ți spui în cuget curat, că muerea ta nu e cinstită.

— Ce tot stai de grăești, astfel de vorbe, Iancule? Pentru asta ai venit pe la noi să bagi zizanie în casa noastră?

— N'am niciun interes. la asta, frate Mitică. Veld, că ai început să te necăjești. Liniștește-te, cugetă, și fă cercare. Atâta evlavie ce arăți tu că are ea, nu e lucru curat. Ascultă ce-ți spui eu.

Pasă-mi-te Iancu, mai frecat cu lumea, mai umblat, velduse și audise mai multe.

Se despărțiră. Mitică remase cu cuiul la inimă. Chiar în sera aceea se hotărî să-și pândescă nevasta.

Când să se culce, el dise:

— Ia mai lasă, nevastă, a pirdalnică de carte și aide să ne culcăm, că mi-e somn.

— Dec! dară ce te găsi astăzi? răspuse ea. Culcă-mi-te, dumneta, că ecă mai am puținel să-mi slărșesc rugăciunea, și me culc și eu.

Mitică se făcû că adörme, și începû a și sforâi. Femeia lui cum îl veldû că dörme, trânti cartea la o parte și dise:

— Dormi bumben acolo.

Aruncă o roche pe dânsa și eși; deschise și porțița binisor și plecă.

Mitică se scölă și el, ese după dânsa și pune cuiul la porțiță. Apoi se întörce în casă, și se culcă. Dară unde putea dormi?

Tocmai cam despre ziua auđi bătend încet la porța închisă, dise în sine:

— Stăi mei tu, bărbate, ai vrut tu să mi-o faci; dară am să ț-o fac eu ție.

Mitică ese în ușe și întrebă:

— Cine e acolo?

— Eu, bărbățele, răspuse femeia, fă bine de deschide.

— Dar cine ești dumneta?

— Ce, nu me cunoști? Ecă eu, Păunica, nevastica dumitale.

— Du-te d'acolo și nu mai trăncăni; nevasta mea nu umblă nôptea la vremea asta pe drumuri.

— Deschide, dîcu-ți, că me arunc în puț.

La porța lor eră un puț.

Mitică nu mai răspuse nimic.

Păunica luă un bolovan de piétră, și bıldabac îl aruncă în puț.

Cum auđi Mitică asta, dise în sine:

— Să vezi dumneta, că nebuna dracului s'a aruncat în puț.

Eși din casă cum se află și se duse să vedă ce s'a întâmplat.

Unde? că ea, după ce a aruncat bolovanul în puț, s'a lipit cu ulucele, lângă poartă, și așteptă acolo, fără să resufle măcar.

Cum eși Mitică din curte, se duse drept la puț să se uite. Ea, sdup! în curte, incuia porțița și-l lăsă pe din afară.

Se rugă bietul Mitică să-i deschidă.

De loc.

I făgădui ca să nu-i mai dică nimic despre întemplantarea din noaptea aceea.

Cine se uită la el?

O amerință că-i va face cutare și cutare lucru.

Dar ea i răspunde, ca cumnici usturoi nu măncașe nici gura nu-i miroșiă:

— Du-te, du-te, omule, d'acolo la bordeul teu.

Nu mai colindă noaptea prin sat, ca un desmetic, după potcove de cai morți. Ce ambli tu, nu se mănăncă.

Dacă vedu așa, Mitică se hotări a sta pe o laviță ce eră lângă porțița până la ziua.

Trecend streja p'acolo și vedendu-l numai în cămașe și în ismene, nu-i mai căută de ce-i cogiocul și il luă de-l băgă la odubelă.

Tochmai în noaptea aceea se spărsese o zărăfie.

A doua zi, dregătorul, nici una, nici alta, cășună pe densus și-i dișe:

— Tu, tâlharule, ai călcat astă noapte zarafia.

Te veđ după imbrăcăminte că ești un haidamac.

Bietul Mitică, ce să dică? De și se șciewa nevinovat, dară în halul în care se găsiă, n'avea cuvinte cu care să se indrepteze. Apoi luându-și inima în dinți, răspunde:

— Adevărat, domnule dregător, eu am spart.

— Unde-ți sunt tovarășii?

— Nu știu de căpătēiul lor, căci m'au lăsat precum me veđi, ș-au fugit. Me leg inse că vi-i dau în mână. Pentru această imi trebue un regaz de câteva țile, până să-i caut.

Cerū doi slujitori dela dregător, care să mērgă cu densus să-i caute.

I dete.

A doua zi eră o sērbătore mare. Mitică se duse cu slujitorii stăpānirii imbrăcați tiptil pe la mai multe bisericici și băgă de sēmă la toți căți veniau.

Intr'una din bisericile cele mai mari veđu pe un om că intră. Unde ceialalți aduceau câte o luminărică, el aduse o făclie. Unde ceialalți făcea câte doue trei cruci și se aședau la locul lor, el făcea niște mētānii cu cōdă pe la tōte icōnele, de credeai că este sântul Martin care a făcut minunea, că māncând un coș cu melci, coșul remase tot plin.

— Așta este, dișe slujitorilor, pune-ți mână pe densus.

Slujitorii de-ocamdată nu cutezară, vedēnd atāta evlavie la el; dară n'avură ce face, il inhățară și-l duse la tumurluc.

Când il scōse la infățisare, i dișe dregătorul:

— Tu, impreună cu așta, arătând la Mitică, ati călcat zarafia cutare. Unde sunt banii? Tălharule.

Acesta făcū niște ochi cāt tōte țilele de mari, și o strimbătură de mirare, de nu șciewa dregătorul ce insemnēză aceea. Apoi răspunde:

— Dēcă este să spuī adevērul, apoi eu sūnt care am furat banii. Dară un lucru este de care nu me pot domiri.

-- Care? il intrebă dregătorul.

— De unde și până unde șciewa omul așta de călcarea ce-am făcut-o eu singur?

— Apoi îți este tovarăș. Amēndoi ați sevērșit tălharia. El a spus.

— Pōte să spue el mult și bine. Dar eu de-l voi mai vedē încă odată, se face de doue ori. Singur singurel am fost.

— Auđi mē? dișe lui Mitică dregătorul.

— Are dreptate, raspunde Mitică.

— Cum l'ai cunoscut dară?

— Ecă, ecă, ecă, ce mi s'a întâmplat cu nevēsta mai dișe Mitică; și dela dēnsa am diș, că toți cei evlavioși afară din cale, nu sūnt ōmeni cinstiți. Pe omul acesta, uite, uite, uite, ce l'am veđut făcēnd in biserică, și dāndu-mi cu socotēla că este un tălhar, veđ, că n'am greșit.

Pe tălhar il trimise la ocnă, ér pe Mitică acasă la el.

Cum se veđu scāpat de nevoe, Mitică urcă dēlul mitropoliei. Mulțami apoi prietenului seu că i-a deschis ochii.

Petre Ispirescu.

Ție...

Să-ți legi viēța ta intrēgă de-un ideal măret, curat,
Nedeslușit să-ți fie gândul și visul teu neintrupat,
Și să dorești o altă lume, mai omenescă și mai clară,
Pe care n'o cunoști anume, — o, este trist din cale-afară!

Te-am intēlnit... Cāt de frumoșă erai și ce nevinovată,
Căutătura ta spre mine se indreptă in acea dată!
In umbra genelor stufoșe a ochilor frumoși, căprii
Tu ascundeai o lume 'ntrēgă de visuri și de nebuñi.

Și te-am iubit, A mea gândire și suflet ți le-am inchinat
Ție, femeie adorată, ānger ceresc, nevinovat;
Tu ēraș pare că pētruns-ai până 'n adāncu-mi sufletesc
Și n'ai avut altă dorință decāt să-mi placi, să te iubesc.

O, cāt de bună ești! O lume intrēgă de copilării
Tu ai jertfit-o pentru mine. Și astādi nici măcar nu șcīi
La ce ț-a folosit o jertfă atāta de neprețuită,
Când veđi iubirea-ți fără margini de multe ori neresplătītă.

Căci eu sūnt reu... acelaș cuget nețermuit, nebun, hursuz,
Aceași lume ideală de-apururea-mi sună 'n auđ...
Ingrată fire omenescă! Se vede că ne este scris
Un vis să nască o dorință și implinirea ei — un vis.

Dar este trist să-ți legi viēța de-un ideal măret, curat,
Nedeslușit să-ți fie gândul și visul teu neintrupat
Și să dorești o altă lume mai omenescă și mai clară,
Pe care n'o cunoști anume, — o, este trist din calea-afară!

Ioan N. Roman.

Petre Ispirescu.

(Urmare și fine.)

Ispirescu debută pentru prima ōră in publicitate
in 1862, când primele-i basme apărură in »Țe-
ranul român.« El ne mărturiseșce a le fi cules
atunci din gura poporului și a le fi scris prin indem-
nul dlui Ion Ionescu, redactorul si proprietarul acelei
foi. Buna primire ce li se făcū de public, il indemnă
să le stringă intr'o broșură ce apărū in acelaș an.

Đece ani in urmă culegătorul neobosit dă la lu-
mină o nouă colecțiune cuprindēnd optspredece basme
și mai multe ghicitori și proverbe, sub titlul de »Le-

gende și basmele Românilor și sub modestul pseudonim de »Un Culegător-tipograf.« Dar modestia culegătorului reiese și mai bine din însăși prefața broșurei sale, în care el se eclipsează cu deseversire.

»Meritul, dice el, este al poporului care a păstrat aceste legende, decât ele vor avea vr'un merit. Limba, pe cât a fost cu puțință, este a lui. Nimic, dară absolut nimic nu este al colecătorului, decât plăcerea de a le scrie.«

În introducerea ce însoțește volumul, dl Hașdău, demonstrând ponderositățile colecțiunii lui Ispirescu, arată meritul ei atât din punctele de vedere estern, cât și intern:

»Din punctul de vedere estern, basmele din această colecțiune ofere, mai mult ca ori-unde aiurea, imensul avantaj de a reproduce cu fidelitate modul de a vorbi propriu al sătenului, în loc de a înlocui caracteristicile idiotisme ale graiului rustic, prin forme mai prosaice ale pedantismului urban.

»Din punctul de vedere intern, colecțiunea dlui Ispirescu este o prețioasă comoră pentru scrutaătorul mitologiei și chiar pentru un istoric.«

De aci înainte Ispirescu nu se mai putea da înapoi. Ca francesul Hégésippe Moreau, ca americanul Marc-Tweïn, Culegătorul-tipograf român mai avea altă menire pe lângă aceea d'a reproduce automaticesce ideile altora. Calea lui era hotărât însemnată și îngăiammentul d'a persista într'însa luat formal prin făgăduiela cu care își încheia scurta-i prefață:

»Ori câte de asemenea legende va mai pute adună, el le va da publicității.«

Și ca om conștiințios, urmă să-și țină cuvântul cu sfințenie. Astfel, în 1874, el dete la lumină partea a doua a basmelor, cuprindând basmele-i publicate în »Columna lui Traian«, și alte foi, și după doi ani, a doua fasciculă a acestei părți. Tot în acest an, 1876, publică el și »Isprăvile și viața lui Michai Vitêzul«, scrise pentru popor, în 1879, a doua edițiune a »Snóvelor« sau a »Poveștilor populare«, publicate de el prin diferite diare.

Minunatul culegător al atâtor odore prețioase nu putea sta mai mult ascuns sub pseudonimul umil al »Culegătorului-tipograf.« În acelaș an, numele lui apără pentru prima oară pe coperta unei cărți: acesta era »Poveștile Unchiașului sfătos«, titlu sub care publică mai multe legende mitologice ale Grecilor și Romanilor întocmite de el spre înțelegerea poporului.

Dl Odobescu arătând într'o precuvântare ideile ce-au îndemnat pe »Unchiașul sfătos« să alcătuiască aceste întocmiri, dă o nouă dovadă de modestia și conștiințiositatea acestuia spunându-ne că, de ore-ce a fost adese consultat asupra isvórelor de unde ar fi putut căpeta informațiunile cele mai bune și mai amănunțite, Ispirescu a pretins cu totdinadinsul ca dsa să vină a spune acesta cititorilor chiar în capul cărțilei sale. Și cu privire la talentul modestului scriitor și la modesta-i meserie, face următoarea foarte nimerită apropiere.

»Șcieam că toi așa mare meșter este tipografu nostru spre a culege din caștiele minței sale, spre a aședă drept la locul cuvenit și spre a scóte la ivelă cuvintele și frasele curat românești, precum este și meșter spre a jetui pe vingalac, spre a face șpalturi și a pune sub tesc literile din caștiele tipografiei sale: și astfel eram de mai înainte incredințat, că el va ști — precum a și știut — să dea poveștilor sale, imprimutate dela străini, acel farmec neasemuit de limbă neaoș românească, ce abia se mai păstrează astăzi în gura sătenilor și prin vechile basme și dicetori bêtărănești ale poporului nostru.«

Acastă călătorie pe teremul clasicismului se vede, că i-a inspirat lui Ispirescu și gustul versurilor. În

anul următor el imprimă o culegere de mai multe »Pilde«, versificate de el, și »Ghicitori.« Limba versurilor inse nu era elementul lui.

În 1882 el întreprinse, prin indemnurile numeroase primite din toate părțile, publicarea unei edițiuni complete a basmelor sale și un volum cuprindând 37 basme apără în acelaș an, tot sub vechiul titlu de »Legende seu Basmele Românilor.« Dar din toate indemnurile stăruitoare ce primise, el abia se alese la urma urmelor cu 79 de subscripători, ér Academia, pe al cărei sprigin ar fi putut să compeze, acordă premiul anual unei scrieri mai obscure, dar spriginită de influențe mai puternice.

Zădarnic dl Alecsandri, în scrisórea-i adresată autorului și publicată în loc de prefață, mărturisește, că primind volumul de povești populare, i pare a se afla în fața unei comori pierdute de mult și regăsită într'o di de noroc, și afirmă cu înalta-i competență și autoritate:

»A se interesă de aceste basme fericite, este un lucru natural: a le feri de nimicirea la care ar fi espuse cu timpul, este o dorință patriotică: inse a ști de a le păstra naivitatea poetică a graiului povestitorilor dela sečetori, este o operă din cele mai meritorii.«

Acest merit — mărturisește culegătorul măestru al mărgăritarelor poesiei populare române — l'a avut Ispirescu, pe care-l felicită cu totă sinceritatea pentru modul iscusit cu care a cules și a publicat importanta colecțiune ce-a întreprins cu atata osteneală și atate sacrificii.

»Ai făcut un bun serviciu némului românesc — urmăză marele poet — adunând într'un șireag mulțime de pietre scumpe din averea națională, un șireag care nu mai este amenințat de a se pierde. Recunoștința noastră îți este dar câștigată pentru totdeauna. Prețiosul dtale volum trebuie să se alle în fiecare casă: căci în el generațiile noi vor învăța a cunoșce valoarea inteligenței și a naturei poporului român.

»Cea mai scumpă recompensă pentru dta de a a-ți vedé numele legat de comora poveștilor din țeră și de a-ți pute dice cu fală, că ai îndeplinit o sacră datorie cătră patrie.«

Și atât i-a rămas!

Dar succesul moral, ori-cât de mare, nu era d'ajuns să umple golul de care se resimția adanc punga cam mică a lui Ispirescu. Această făcu ca publicarea să se mărginască aci. El nu mai îndrăzni să se rișce în publicațiuni cari nu-i întorceau nici capetele! Oferiă inse bucuros ori-cărui i cerea mărgăritare din neprețuita-i comoră. Librăria Samitea din Craiova edită în 1883 o mică culegere de »Basme, Snóve și Glume«, ér în 1885 »Tribuna« publică sub N. 6 al bibliotecii sale populare colecția lui de »Jucării și Jocuri de copii«, a cărei prefață șăgalnică e icóna vie a firei autorului.

»Decă nu am isbutit să le scriu așa de amănunțit și de deslușit — încheie el cu modestie — ca să fi ca o icónă, după care să te iai și să faci jucăriile și să joci aceste jocuri, vina nu este a mea. Am făcut ce am putut și cum am putut, după cum adecă m'a tăiat capul. Și păcatul să fie acelora, căror le-am citit, și m'au lasat să merg pe căi greșite, fără să me îndrepteze și să-mi deschidă ochii, ca să nu cad în păcate.«

Șirul publicațiunilor sale se încheie cu o culegere de »Povești morale«, tipărită în 1886.

Dar cu aceste nu se încheie bagagiul literar al harnicului culegător. Afară de numeroasele povești publicate prin diferite reviste și diare, el lasă un prețios

vraf de manuscrise, din care însemnăm, pe lângă o bogată colecțiune de basme, snöve, ghicitori și proverbe, diferite povești mitologice, relațiuni de voiaj și alte amintiri, toate destinate a face parte din »Poveștile unchișului sfătos.« Apoi un pachet voluminos de »basmе de prelucrat«, »Vorbe și răspunsuri potrivite din colecțiia vornicului Iordache Golescu, fiul banului Radu Golescu«, și »Câteva nevinovate băgări de seamă«, în cari se relevă cu o extremă condescendență, erorile de limbă comise de unii din tinerii scriitori, cari întruiește stilul arhaic, limba poporului.

Murind sărac, ca mai toți muncitorii cinstiți, și familia neputându-i ridica singurul monument de care amintirea lui e vrednică: edițiunea completă a scrierilor sale, rămâne statului și Academiei acesta frumoasă sarcină. Dnii Odobescu, Aurelian, Brândză și Tocilescu, cărora prin »ultima-i dorință« exprimată la 21 iunie, 1883. — când pentru prima oră Ispirescu avusese un atac premergător al celui ce-i curmă zilele în dimineața de 21 novembre, 1887, — le-a lăsat grija ocrotirii familiei sale numeroase, nu ne îndoiim că se vor sili a răspunde pe deplin încrederei ce repositul le-a arătat, și că vor îngriji deopotrivă și de copiii intelectuali ai »Culegătorului-tipograf.«

De și cunoscut peste nouă țări, el muri aproape neștiut la noi, și fu înmormântat cu cea mai mare simplitate. așa după cum el își exprimase dorința și după cum noi, în nepăsarea-ne obișnuită, i-am implinit-o. Am descris la timp, într'o cronică săptămânală, înmormântarea-i simplă ca întreaga lui viață!

Nerivnitor din fire, el n'a venit nici odată popularitatea și eră cu adevărat surprins auzind că la Paris Emile Picot, eruditul profesor al școlii limbilor orientale vorbite, și Gaston Paris, profesor la colegiul Franței și membru al Academiei franceze; la Copenhaga Nyrop; la Praga Jarnik, etc., îl citau ca autoritate în materie de limbă și tradițiuni populare. Cel de 'nteu chiar a tradus basmele modestului nostru »Culegător-tipograf«, pe cari le esplică elevilor sei cu toată atențiunea acordată scriitorilor mari, și Germania întregă cunoșce traducerea dnei Mitte Kremnitz. Ispirescu ne povestea cu bunomie cum Nyrop, profesor al universității din

Copenhaga, cu prilejul trecerii sale prin București, a fost să-l viziteze spre a vedea pe culegătorul basmelor, pe care-l credea profesor la vr'o facultate, și uimirea aceuia vedând înainte-i pe ilustrul scriitor în persoană modestului tipograf.

D'altfel presa română a fost unanimă a deplânge pierderea lui! Pentru asemeni oameni — a căror modestie le face traiul ascuns, viața necunoscută, calitățile neprețuite și meritele nebăgate în seamă — catafalcul este piedestalul care-i ridică în ochii lumii la adevărata lor

Toaleta de stradă.

Toalet

innălțime. Tăcerea deseversită pe care mărtea le-o împune lor, deslănțuește graiul tuturor celorlalți, chiar al invidiei, spre a le arăta adevăratul merit, adevărata lor valoare. Numele lui fu dus cu autoritate până 'n Academie, unde el ar fi meritat de sigur să intre încă în viață, de și asemenea onore l'ar fi înspăimântat și lipsa lui de trufie, de ambiție nesătiosă, ar fi respins-o cu neclintită stăruință. Dl Odobescu, în cuvântarea ce a rostit în Academie, la 11 decembrie, anul trecut, a relevat cu competență toate însuși-

rile fericite și totă însemnătatea muncii lui Ispirescu, care, spre-a face aceea ce-a făcut, n'a avut decât să-și lase penna pe hârtie, în voia unicei științe literare ce mintea sa ageră și amintirile sale pururea deștepte își căpătase din graiul cu care de copil se deprinsese.

De auzia un basm, o snovă, Ispirescu ș-o însemnă în minte, pentru a o așterne apoi pe hârtie, și nu arare ori se întâmplă să-ți dică: »la spune o poveste, neiculiță!« Astfel el ș-a adunat poveștile din

teutone, sunt pentru Germani, căci e îndoelnic — cum bine observă dl Odobescu — ca aceștia să-și fi putut schimba cu totul firea lor de erudiți, spre »a le păstra pe deplin în bruda verdetă a gândurilor și a graiului compatrioților lor celor fără de altă cultură literară«, cum a fost în stare a o face »Culegătorul« nostru.

De aceea numele lui Petre Ispirescu va rămâne de veci nedespărțit de minunatele plâsmuiri ale poporului românesc, pe cari el le-a ferit de a peri în noianul timpului ș-al uitării, dându-le vecinicia de viață pe care acestea, la rându-le, o dau numelui său!

București, martie, 1888.

A. C. Șor.

Istoria Bănătuului timișan.

— Dela 1552 până la 1786. —
(Incheiere.)

Etă și un șir de nobili și proprietari de pământuri, cari în districtele române pe acele vremuri conduceau treburile administrative: Banul său Pribeaș proprietar mare în Jaz; Simion Fanu proprietar în Caransebeș (1578); Petru Mare proprietar în Peșceră; Bogdan și Radul nobili și proprietari în Mutnic; Florea (egregius) proprietar în Dălcii; Mihai Ivul proprietar, Groza proprietar în Ohaba; Giurma proprietar în Zrbeșci și Zorlent; Gligorie Găman proprietar mare peste mai multe comunități din graniță. Apoi mai aflăm nenumerate familii, cari erau cu proprietăți și purtau diregătorii. Familiile: Racovița, Cielan, Ion Duma, Neagul (1391), Storian (1449). Lațug proprietară în Dălinesci (1484). Micănda (1584), Marioval (1569), Morjina (1544), Poboră (1483), Peica (1583), Florea Căstruț, Bobic, Bucur, Gorgan, Vitan, Portar, Bucurescu, Goia, Ungur, Rotar, Bocan, Oltean, Sirman, Dregiț, Mihul, Strejan, Riț, Roman, Condă, Pelos, Logofet, Jorga etc. etc. — Din acestea familii constă elita, conducătorii, diregătorii și apărătorii districtelor române, cari erau provăduți și din partea regilor maghiari cu diplome de instalare. — după meritele lor militare, — ca nobili și egregii a districtelor bănățene.

Din un trecut atât de strălucit și bărbătesc, căci să nu mai amintim și starea comercială, care

) A.

egre.

Toalete de stradă.

gura tuturor, cam de pretutindenea, și geniul lui a știut să le întipărească acea perfectă unitate caracteristică, ce le face opera unui om, totuș rămânând opera unui popor. Etă ceea ce n'au știut ține în sēmă cei cari au insinuat cu atata nesocotită ușurință, luând la literă neînsemnatul rol ce »Culegătorul-tipograf« își atribuia, că Ispirescu n'ar fi decât un simplu culegător și nimic mai mult.

Nu! el este pentru noi mai mult decât chiar ceea ce frații Grimm, învățații culegători ai basmelor

in Bănatul timișan eră peste tôte vécurile frecventată cât se póte de bine; guvernul austriac avea óre trebuință să mai transporte diregători ca să conducă treburile române? Se vede, că guvernorul Merci i-a aflat, inse politica de germanisare poftia delăturarea cu deseversire a românilor.

Sânt necređute afirmările istoricilor contimporani, căror le place cu óre-care rívnă dușmană a descrie cultura intelectuală a poporului frățuț din Bănatul timișan. Cultura lor nu a putut fi, ce-i adevăr, laudabilă; dar cunoscând vivacitatea și inteligența naturală născută cu frățuțul, trebuie să constatăm că acesta cultură eră la nivelul acela la care se aflaseră tôte popórele puse sub jugul feudal. Poporul român-frățuț fusese abandonat politicește și persecutat in propria lui esistință; aflăm totuș urme, că in tôte vremurile avusese o cultură intelectuală și se șciea acomoda recerínțelor de conservare proprie națională, care mișcare nu putea să fie alta, decât o cultură in desvoltare. Români bânățeni in tôte epocele aveau ómenii sei; o nobilime de arme: un comerțu respândit in părțile și orașele orientale ale provinciei; o industrie care și până in zilele nóstre se lucréză și a devenit neimitabilă, și de trebuință in agricultură; o agricultură și economie de pomologie și viticultură, care in modul ei cunoscut nu este și a putut fi de condamnat.

Focarul culturei bânățene se susține in părțile codrene și muntene, din causă că poporul la vremuri grele dușmănoșe aci își aflase adăpostul, și aci apoi s'a și desvoltat viața socială-națională. Orșova, Caransebeșul, Mehadia, Lugoșul și Lipova erau caporiul cultural al bânățenilor.

La 1674 aflăm pe Mihai Hailice, un tiner de oberșie nobil, teolog și discipulul renumitului profesor dela Aiudul Transilvaniei Parispapai, in a căruia onóre scrisese in limba română și latină epigrama, despre care mulți scriitori ai timpului s'au ocupat. Să-mi fie permis. — când me ocup de istoria părinților mei. — a pune in vederea publicului acesta epigramă:

- Kent szenátate szerint la voi Romanul Apolo
- La totz, kesz szvente'm Emperecie sedetcz.
- De unde cunostince asteptem stiice fericse
- De Amsterdam pren chertz ste'n omenie typar
- Lege direptate au dat frumosza csetate Geneva
- Ecz vine Franciscus cinete Leyda, Paris?
- Prindetz maene surory cu acest nou oszpe innainte
- Fratzi, fratutzi, Nymphele pasze curínd
- Domny buny mary, Doctory, Daszkyly si bunele Domnae
- Cu patse ej fitz cu páneje si sare rugem.

Textul in lătineșce:

- Canto sanitatem saliendo a vor Valachus poeta,
- Ad totos (vos omnes) quos quot sancto in imperio sedetis
- Unde cognitionem expectamus et scientiam felicitas
- „Amstelodam propter chartas stat in omni typo
- Legem directam dedit formosa civitas Geneva
- Ecce venit Franciscus advos extipite cum Leyda Paris?
- Prehenpíte manus sorores cum novo hoc hospite: innainte
(obviam)
- Fratres, fratricii nymphulae pergite (passirea) curendo,
- Domini boni, magni Doctores, pastorculi et bonulae Dominae
- Cum pace ei fiat, cum pane, cum sale rogamus.

Autorul biografiei poetului Mihai Hailice, care eră bânățan născut in Caransebeș, scrie despre densusul: »placet omnium maximae ob in signem raritatem Epigrama Valachicam inde describere, quod condiscipulus nobilis Romanus civis de Caransebes oeciuit.«

In seculul XVI încă aflăm ómeni de carte și rívnitori după cunoșcințe. Stefan Herce paroc in Caransebeș și Moise Pescișel paroc in Lugoș, ambii acești păstori de memorie bună, erau bărbați cu cunoșcințe mari, pe acelea vremuri innaintate, ambii colaborară la biblia română din Orăștia. Presupunem, că decă in aceste orașe românești se putea afla atari păstori spirituali; atunci cu tótă certitudinea, a trebuit să fie și mare parte din popor cu óre-care carte și cunoșcință.

Nicolae Stoica, paroc in Mehadia. Acest preot veteran in etate de 79 ani, cam la 1829 a scris istoria resbelului turco-austriac petrecut cu multe nefericiri la 1788 sub Iosif II, unde demnul preot descrie cu culori víi atrocitățile turcilor comise cu poporațiunea română đin graniță. Acest manual de istorie ađi e proprietatea sapientului bânățan Simion Manguica, care sperăm, că va face din el un isvor al istoriei. E de un merit a cunoșce, că familia »Stoica« și până ađi esistă, mare parte din descendenții ei, se află in armata imperială, unde servesc ca români și cu demnitate.¹

Apoi in continuitate aflăm, că Bănatul timișan pururea a avut bărbați de rívnă cătră cultură; așa intimpinăm pe Dimitrie Cichindeal cu faburile sale stérnind dragoste românească, pe Constantin Loga strigând »Ardealule! Ardealule!« și apoi rugându-se lui Dđeu, pe Ioan Mihuț, pe Bojincă cu istoria lui critică, pe Câmpean și pe Murgu; cari toți puseră basă culturei și fuseră primele rađe a redeșteptării in Bănat. După sufocarea revoluțiunei maghiare, acestea rađe deveniră in bolbotae de foc. Nu eră preot, dascál român-frățuț, care să nu fi rívnit, sacrificat și bucata de páne din propria sa gură; pentru a rumpe cu trecutul. Nu eră o școlă publică, nu eră un institut public séu privat, ca să nu fie acelea pline cu tinerimea bânățenă. Și credem, că acest zel de bərbăție nu se va contení, cu atât mai mult, cu cât naturelul Bănatului român merită a fi deșteptat și desvoltat va causá mândrie némului intreg.

V. Grozescu.

Nóptea 'n pădure.

Departe 'n ochiul de pădure
Nemângăiatul corn răsună
Și glasul lui treptat se stínge
Sub acest farmec trist de lună.

Cu jale-adâncă il îngână
Scutul sădit la iezătură,
Ce legănându-se molatec,
Tăcerea lacului o fură.

Și printre crengile plecate
Din depártare 'n cet pătrunde
Fărmeătorul plâns de bucium,
Induoșat cu glas de unde.

Atâtea vrăji de ape limpeđi
Și trista lor singurătate
Me adâncesc in lumi de visuri,
Nespus de dulci și 'nduoșate.

Er doina fluerului care
Atât de 'n cet suspină 'n vale,

¹ Despre resbelul turco-austriac din 1788, precum și despre bravurile grănicerilor români in peștera »Veterani« și despre pățeniile căpitanului Geppert, voi publicá un alt tractat istoric.

Dă farmec visurilor mele
Și-mi umple inima de jale.

Indepărtat de chinul lunei,
Ce bine stau sub bolți în flóre,
De-ascult ecoul ce-mi aduce
Povestea clarelor isvóre!

Aprinsu-s'au sclipiri de candel
Pe bolta cerului senină,
Aleanul meu inseninându-l,
Revérsă valuri de lumină.

Și colo 'n ochiul de pădure,
Nemângăiat cornul résună,
Mărindu-mi dorul și iubirea
Sub acest farmec trist de lună.

În durerosul plâns de codru,
Crénga plecată 'n apa sură
De șópta apei abătută,
Durerea inimei mi-o fură.

Ér viersul fluerului, care
Atât de 'ncet suspină 'n vale,
Induișat cu glas de unde
Imi umple inima de jale.

Arthur Stavri.

Nunta lui Figaro.

— Comedie în 5 acte, de Beaumarchais. —

(Urmare.)

Marcelina. Dragul meu!

Susana. Scumpul meu!

Inghite galușcă. (Ștergându-și ochii cu o batistă.)

Ei, ei! ce? sunt și eu așa de do... obi... itoc să plă.. âng?...

Figaro. O intristare! de-acum pot să-mi bat joc de tine! atinge-me decă îndrăznești, între aceste femei drăguțe!

Antonio. Ei, mai continește cu atâta palafasturii, me rog. Când e vorba de nuntă în familie, trebuie mai întâi ca părinții să se fi nuntit. — Și decă părinții dtale ș-or da mâna...

Bartolo. Mâna mea? mai degrabă să sece și să pice decă s'o dau mamei unui astfel de blăstemat.

Antonio. Vra să dică ești tată de florile mărului? (Lui Figaro.) Decă-i asă, drăguțele, pune-ți pofta 'n cui de fată.

Susana. Ah! moșule!

Antonio. Ce face? Să dau eu odorul surorimea unuia care nu-i copilul nimărui?

Inghite galușcă. Dapoi se pó... óte una ca asta, nătărăule? copiii trebui să aibă totdeauna un ta... ată, cel puțin.

Antonio. Să-și puie pofta 'n cui! că nici gândesc să-i dau pe Susânica! (Ese.)

Bartolo. (Lui Figaro.) Acum caută pe cine ța plăcé să te infieze. (Vré să iesă.)

Marcelina. (Alérgă după Bartolo, îl cuprinde cu amândoué brațele și-l readuce.) Stăi doctore, încă nu poți eși de-aici!

Figaro. (Aparte.) Ce naibă! toți dobitocii din Andaluzia lovesc în sêrmana mea nuntă!

Susana. (Lui Bartolo.) Tătuțică drăguță, dar e fiul dtale.

Marcelina. Și are spirit, îi plin de talente, innalt, frumos, brunet!

Figaro. Și care nu te-a costat nici o lețcae.

Bartolo. Dar cei o sută de galbeni cari mi-ai luat?

Marcelina. (Drăgostindu-l.) Te vom ingriji așa de mult, tătuță!

Susana. Te vom iubi atât de mult, tătuțică!

Bartolo. (Induișat.) Tată! tătuță! tătuțică! Étă că 'ncep a deveni mai dobitoc chiar decă domnul... (arată pe Inghite galușcă.) Me las să me ducă de nas ca pe un copil. (Marcelina și Susana îl sărută.) O nu! n'am dis încă da! (Se întórnă.) Dar unde s'a dus seniorul?

Figaro. Haidem să-l căutăm; să-i smulgem ultimul seu cuvânt. Decă ar rumegă vr'o nouă intrigă, ar trebui s'o reincepem d'a capo sin al fine!

Toți. Să mergem! s'alérgăm! (Duc pe Bartolo cu ei.)

Inghite galușcă. (Singur.) Mai do... obitoc chiar decă domnul! Să-și dică lui însuși a... astfel de lucruri, dar în acest loc, și pen... entru un asemenea per... ersonaj ca mi... ine, nu sunt potrivite de lo... o... oc! (Ese)

(Cortina cade.)

Actul IV.

Teatrul represintă o galerie împodobită cu candelabre și policandre aprinse, flori, guirlande; într'un cuvânt pregătită pentru o petrecere; în față la dreapta o mesă de scris și un jilț din dărét.

Scena I.

Figaro, Susana.

Figaro. (Ținêrd în brațe pe Susana.) Ei bine, amorașul meu, ești mulțămită acum? limba fină și aurită a mamei mele a fost în stare să înduplice pe doctór: cu tot desgustul ce-l simte, va luă-o de nevêstă, și astfel bursucul teu de moș rămâne cu gura astupată; numai stăpânul turbéză. — Ci riđi puțin de aceste fericite întéplări!

Susana. Ai mai vêdut tu de când ești așa de curioșe lucruri?

Figaro. Ți mai bine: așa de vesele! Noi nu voiam să smulgem decă o zestre dela Escelența Sa; ș-acum avem doué. din partea altor fețe. O dușmană de mórte te urmăriă, și eu eram turmentat de o adevêrată furie; tóte acestea s'au schimbat pentru noi, în cea mai bună dintre mame! Ieri eram mai mult decă singur în lume, și astăzi. ietă că me allu în mijlocul tuturor rubedeniilor mele! nu tocmai așa de mărêț, ce-i dreptul, după cum mi-i galonase eu, dar destul de buni pentru noi cari n'avem trufia bagătașilor. — Hasardul a lucrat mai bine decă noi toți, scumpa mea: *cosi va il mondo bimba mia!* Lucrezi, proectezi, aranjezi de-o parte: norocul îndeplinește pe de alta: și dela flămândul resboinic ce vré să inghită întregul pământ, până la pacinicul orb ce merge călăuzit de cănele seu, toți sunt jucăria capriciilor lui. Ba încă, orbul cu cănele este de multe ori mai bine condus, mai puțin înșelat în inchipuirile sale, decă celalalt orb, cu cei ce-l incongiură. — Și pentru acest drăgălaș orb ce-l numim Amor... (O reia în brațe.)

Susana. A! acesta singur me póte interesă.

Figaro. Dă-mi voe dar ca, luând slujba nebuniei, să fiu blândul căteluș care să-l conducă la frumósa și mitiția ta usă; și étă-ne instalați pentru viêța nóstră întrégă.

Susana. (Riđetóre.) Amorul și cu tine?

Figaro. Eu și cu amorul.

Susana. Și nu vei mai căută nici odată un alt culcuș?

Figaro. De vei află, atunci îți dau voie ca o mie de milioane de galanți . . .

Susana. Nu exageră. Spune dreptul adevăr?

Figaro. Adevărul cel mai adevărat?

Susana. Dar, nebulule, se poate să fie și adevăruri neadeverate?

Figaro. Oh! și încă câte! De când s'a băgat de seamă, că cu trecerea timpului nebuțiile vechi se prefac în înțelepciuni, și că minciunile cele vechi, destul de reu răsădite de altmintrelea, au produs niște mari și gróse, prę gróse adevăruri, — sânt atât de multe, atât de ielurite! . . . Dar cele ce se știu, fără ca nimene să îndrăznescă a le da de gol; căci ori ce adevăr nu e permis a-l spune. Dar cele cu cari cineva se îngâmă, fără macar însuși să le credă, căci nu e bine să cređi ori ce adevăr! Dar jurămintele pasionate, amenințările mamelor, protestările bețivilor, făgăduințele ómenilor dela putere, prețul fies al negustorilor: tóte astea nu se mai pot sfęrși. Nu-i decât amorul meu pentru Suzon care să fie într'adevăr, un adevăr de bună credință.

Susana. Imi place veselia ta, pentru că-i zburdalnică cu totul: ea-mi arată că tu ești fericit. Dar ian să vorbim de întâlnirea contelui.

Figaro. Séu mai bine să nu vorbim despre așa ceva nici odată. Eră să me cam coste, cât pe ce, Suzon.

Susana. Vra să dică nu mai vrei să . . .

Figaro. De me iubești Susano, dă-mi cuvântul teu de onóre în privința asta, lasă-l să umble besmetic cât i-o plăcé, și asta-i va fi destulă pedepsă.

Susana. Acea întâlnire m'a costat cam mult până să i-o făgăduesc; voi puté-o nimici fără nici o greutate; să nu mai vorbim dar de dęnsa.

Figaro. Spui tu adevărul adevărat?

Susana. Veđi că eu nu sânt ca dvóstre înțelepții, eu nu știu să spun decât un fel de adevăr.

Figaro. Și me vei iubi tu puțin?

Susana. Mult.

Figaro. În amor, veđi tu, mult — nu e de ajuns.

Susana. Nu înțeleg asemenea proverbe; dar ț-o declar, că nu voi iubi decât pe bărbatul meu.

Figaro. Ține-ți cuvântul și vei face o frumoasă escepțiune dela regula generală. (Voește s'o sărute.)

Scena II.

Figaro, Susana, Contesa.

Contesa. A! aveam dreptate să dic: ori unde ar fi ei, trebuie să fie tot împreună. Haide dar, Figaro, cu tótă neplăcerea ce de sigur îți pricinuesc, trebuie să-ți spun, că nuntașii te așteptă cu multă nerăbdare.

Figaro. Ce-i dreptul, stăpână, uitasem. Me duc să le cer iertare. (Vré să ieie pe Susana.)

Contesa. (Reținend-o.) Va veni în curend. (Figaro ese.)

Scena III.

Contesa, Susana.

Contesa. Ai tot ce ne trebuie pentru a schimbă costumele?

Susana. Nu mai trebuie nimic, dómnă; întâlnirea nu va mai avé loc.

Contesa. Cum, ț-ai schimbat ideia?

Susana. Din pricina lui Figaro.

Contesa. Me înșeli.

Susana. Ferescă sfântul!

Contesa. Figaro nu-l cred așa de prost, încât să lase a-i scăpă din mână o zestre.

Susana. Dar, dnă, ce cređi să facem?

Contesa. Eu cred, că te-ai unit cu contele, și-ți

pare reu acum că mi-ai spus proiectele sale. A! te-am înțeles! . . . Rémăi dar. (Vré să esă.)

Susana. (Aruncându-se la picioarele contesei.) În numele cerului, Dómnă, nu știi ce durere-mi pricinuesci prin aceste cuvinte. După bunătatea dtale fără de margini, și zestre ce mi-ai dat-o . . .

Contesa. Ei! dar . . . eu nu mai știu ce spun; mai dinióră mi-ai cedat locul teu din pavilion, prin urmare nu te vei mai duce acolo: astfel vei ținé cuvântul teu cătră Figaro și me vei ajutá a îndreptá pe Almaziva.

Susana. Intr'adevăr . . . (Sărută mâna contesei, care o sărută pe frunte.)

Contesa. Ascultă-me. (Arătând męsa.) Ia această penă și scrie-i contelui . . .

Susana. Dar dnă, se înțelege că dvóstre . . .

Contesa. Iau totul în sarcina mea. (Susana șede, contesa dictă.) »Cântec nou, pe aria: »Va lucí luna 'n ea-será, sub copacii de castan! . . . Va lucí luna 'n ea-será . . . «

Susana. (Cetind ce a scris.) »Sub copacii de castan.« Apoi?

Contesa. Cređi că nu te va înțelege?

Susana. Nici decum. (Inchide biletul.) Dar cu ce să-l pecetluiesc?

Contesa. C'un bold, grăbește-te; ia va servi de respuns. Scrie pe dos: »Trimité-mi înderét pecetea.«

(Va urmá.)

N. A. Bogdan.

Poesii populare.

(De prin comitatul Turda-Arieș)

IX.

Su mândră me duc în cătane,
Tu rămăi și spelă haine,
Spelă și năframa mea,
Care oi cătăni cu ea,
Da mi-o spelă 'n lăcrămele,
Și mi-o trimite pe stele.

X.

Mândra mea de astă veră,
Se rógă să-o iubesc éră,
Dară eu n'am norosit,
Să iubesc ce-am părăsit.

XI.

Șóde vremi am ajuns, Dómne,
Că fetele tóte-s dómne,
Cu laibere de barșóne,
Și cu șurțuri de mătase,
Se vęd pe mândra de-acasă
Și cu șurțuri de cartóne,
Părinții le mor de fóme.

XII.

Érbă lată sub părete,
Un voinic la doue fete,
Și rupsei érba cu mâna,
Am rémas numai la una.

XIII.

Când mama me peptená,
Tot așa ea me 'ntrebá?
Joci tu draga mamii ori ba?
Cătră mama nu spuneam,
Eu jucam de mie rupeam.

Culese de:

Anania I. Hodoș.

Cronică vienesă.

(Știri dela operă. Alma Forströhm. Burgteatru. Francillon. comedie de Dumas fiul. Hedvig Niemann Raabe. Concertul Essipoff și Hellmesberger.)

Cu ocasiunea debutului dnei Marcella Sembrich, direcțiunea operei avu de cuget să aranjeze o serie de reprezentațiuni în limba italiană: diva inese bolnăvi în Hamburg și așa totă stagiunea italiană planisată se reduce la trei reprezentațiuni. Se dete de doue ori »Lucia« și odată »Traviata« și în locul dnei Sembrich s'a angajat pe trei seri signora Alma Forströhm dela opera din Stokholm. Reprezentațiunile reușiră bine și atât corul cât și actorii interpretară partiele lor în limba italiană cu cea mai mare ușurătate. Signora Forströhm obținū în ambele partii un succes de stimă și în »Traviata« nu putū de loc reuși să mișce publicul. Signora Forströhm, o frumuseță blondină, posede un sopran frumos, trilurele ei sūnt admirabile și arată mult exercițiu și artă. Dnii Müller și Sommer escelară.

»Othello« a lui Verdi se repetă cu succes mare: în zilele acestea va cântă partia lui Othello dl Müller, ér ceea a Desdemonei dșora Lehmann. Cu prima mai intră ca angagiată dșora Lola Beth dela opera din Berlin, cevaș mai târșiu dșora Maria Benard tot de acolo. Dna Lucca, după ce a debutat cu succes foarte mare în Praga în »Carmen«, cântă érăș aici în rolele ei escelente. S'a angagiat din nou pe 5 ani tenoristul Van Dyk, cunoscut din concertele Lamoureux în Paris și din prima reprezentațiune renumită a lui Lohengrin tot acolo, unde artistul a cântat o singură dată partia lui Lohengrin. De presinte debuteză cu succes tenoristul Ferdinand Jäger în tetralogia lui Wagner; alătura cu el esceléză dnele Materna și Papier. Ca nou inscenată se va da opera »Stradella« de Flotow.

Reprezentațiunile în Bayreuth în acest an se vor ține la finea lui iuliu, se va da »Parsifal« și »Die Meistersinger.« În prima piesă vor cântă partia »Rundry« dnele Materna (Viena), Malten (Dresda), Sucher (Hamburg), ér a lui Parsifal dnii Winkelmann (Viena) și Gudehus (Hamburg). În Meistersinger vor cântă dnele Malten, Sucher și Staudigl (Berlin) și dnii Reichmann (Viena), Wiegand (Hamburg) și Gura (München).

Reprezentațiunea de gală cu ocasiunea desvêlirii statuei Mariei Theresiei, în operă, va avé caracterul unui strict theatre paré, la care va luă parte totă curtea, aristocrația, diplomația și tôte deputațiunile din țeră: — se va ține la 13 maiu.

Dșora Bărsescu a debutat cu succes mare la finea lunei trecute în Brün: artista a jucat după rentôrcere aici cu multă artă de prima-dată rola Mariei Beumarchais în Clavigo. Ca ôspe debută pe această scenă dșora Hedvig Hoffmann dela teatrul din Augsburg ca Tecla în Wallenstein și ca Clärchen și obținū un succes de onóre. Carol de Bucovici, unul dintre actorii distinși dela acest templu renumit al artei, a reposat.

În Carlteatru a avut succes enorm comedia lui Alesandru Dumas fiul »Francillon«, cu dna Hedvig Niemann Raabe din Berlin. Francillon e o comedie sensațională, plină de efect și tracteză un sujet foarte delicat. Ca tôte piesele lui Dumas și acesta e o piesă

în care autorul pune publicului o întrebare, o țesă. Întrebarea în Francillon sună, permită-mi stimatele cetitóre: este iertat femeii înșelate a se revanșă?

Conținutul în scurt e: Conte de Riverolles s'a căsătorit cu o fată tineră frumôsă, cevaș cam caprițiosă, numită Francisca; soțul și amicii sei o numesc inse Francillon. Acești amici converséză și vorbesc cu contesa, fără multă genare și etichetă și contele i ascultă cu nepăsare, odată soția i dice: »Priveșce-me, te iubesc foarte! Sūnt o femeie onestă și am numai un cuget, de a remâne aceeaș. Inse îți dau cuvântul meu, că decă voi află vre-odată, că ai o amantă, în ora aceea, voi avé un amant. Ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte!

— Arată-ți dinții, dice soțul și merge la amanta sa.

A doua zi vine Francillon înaintea soțului ei și i dice: Ai o amantă, m'am convins; e bine, eu încă mi-am luat un amant!

Contele ride, dēnsa inse i joră, că a spus adevêrul, că a fost mascată cu un bărbat necunoscut și a supat cu el într'o chambre separée. Soțul nu mai dubiteză. Acuma nu șeie ce să facă, să o ucidă pe dēnsa? Nu, nu, nici odată! Sēu pe el, pe acel necunoscut? Nu, nici asta! Ah! acuma i vine o idee. Bravo! Despărțire! Contele chiamă pe tatăl seu, pe amicii sei, se slătuesc și în fine decid despărțirea.

Tatăl contelui, după ce a ascultat plângerile fiului seu, se pune la mēsă și jocă piquet și murmură: Fiul meu e un asin!

Soțul se pare a fi demn de titlul de mai sus, fiind că-și negligă soția frumôsă: inse dēnsul se crede înșelat, și de ôre-ce încă tot se 'ndoieșce de cele ce i le-a spus Francillon, ea i dice, când din întemplare apare un practicant dela un notar: »Acesta este acela, cu care am fost în nôptea trecută la balul operei și în chambre separée.»

Practicantul apoi e întrebat cu cea mai mare precauțiune și el respunde, că a supat cu o damă mascată și de nu se înșelă, dama a fost o damă nobilă. A dice mai multe, nu-l lasă discrețiunea.

O amică a contesei face fine acestei scene. »Acuma, nefericit-o, te cred,« dice acesta cătră Francillon. Acesta o priveșce cu mirare. »Da, l'am întrebat și el mi-a mărturisit, că tu ești amanta lui! »Miserabilul! a spus neadevêrul!« — strigă Francillon infuriată, contele ingenunchiă înaintea ei, urméză împăcare și fine!

Comedia acesta interesantă e scrisă cu mult spirit și dialogurile lucrute cu multă înțelegere și finetă captivéză în tôte trei actele. Persóna contelui pe scenă e o figură nesimpatică și e foarte greu de cređut, că un atare bărbat să fie așa iubit de soția sa, după ce acesta vede că dēnsul o negligă!

Succesul a fost mare, publicul a aprobat principiile sociale ale dlui Dumas și după fiecare act urmară aplause frenetice. Dna Nieman Raabe e o artistă și virtuosă mare, creațiunea ei: Francillon merită tôte lauda, căci o interpretă cu multă înțelegere și naturalitate. Alătura cu dēnsa escelă dnul Franker ca contele și dna Schamberg ca amica Therese Schmidt. Francillon s'a dat până acuma de 14 ori.

Sesonul concertelor s'a încheiat cu doue concerte interesante: cu cel al dnei Essipoff și cela al cvartetului Hellmesberger. Pianista Essipoff concertă cu concursul cântăreței Marie Wilt și avu succes mare. Dna Essipoff esecută cu tehnica-i îndatinată piese de Paderewsky, Schumann și Chopin, ér dna Wilt încântă publicul cu cavatina Elvirei din Ernani și cu aria campanelor din Lakme de Delibes și atât tária vocii, cât și tehnica ei furé admirate. Într'adevêr timpul nu a putut nici decăt influință asupra aceste;

voci sonore! Cvartetul Hellmesberger esecută în concertul seu octetul de Schubert și septetul de Beethoven cu multă virtuozitate, apoi dna Rosa Papier cântă cântecele scoțiane de Beethoven și unele cântece de Schumann cu multă artă și succes mare!

Valeriu Rusu.

O scrisoare de autorea cărții „Aus Carmen Sylva's Leben.“

Unul dintre colaboratorii noștri bucureșteni ne trimite, cu permisiunea adresatei, dra Maria P. abonata foii noastre, următoarea scrisoare, tradusă în românește, care de sigur va interesa și pe on. noastră cititoare:

Dresda, la 9 aprilie, 1888.

Iubită domnișoră!

Ești pră amabilă de m'ai făcut să iau și eu parte la plăcerea ce ți-a produs »Aus Carmen Sylva's Leben.«

Da, așa este! Cui i-a fost dat dela Ddeu a vedé vr'odată pe această regină cu talente în adevăr divine, acela nici odată n'o mai uită, și cine a avut fericirea a fi cu dēnsa împreună de repetite ori săptămâni întregi de dimineața până seara, acela s'a repus farmecului ei à tout jamais!

Eră în anul 1883 când — ca oșpe al mamei-princese la Wied în Segenhaus lângă Neu-Wied — am vedut pe regina pentru prima dată. Am fost atunci 9 săptămâni la un loc. Dēnsa numia acel timp »înzestrat cu aripi și neponderos.« Înținuta ei de atunci față de noi toți nu eră regina, ci numai fiica casei materne. Astfel o putui cunoșce, iubi și stimă din punct de vedere curat omenesc.

Subt impresiunea acestei personalități pline de caracter, am luat rezoluțiunea de a respândi și în cercuri mai lărite icōna, ce ș-a făcut-o inima mea despre ea. Astfel se născu cartea mea.

Cred că te va interesa șcirea, cumcă în decursul acestei tōmne va apăre a 5-a ediție și adevărată *augmentată* din »Aus Carmen Sylva's Leben« și cumcă acestei ediții se va adauge și un portret al reginei în costum național român.

Emily de P. mi-a povestit multe despre dta și despre talentatul dtale frate (C. Porumbescu) și astfel dta nu-mi mai ești străină. Emily imi este nepotă, fiica repozatei mele surori.

De n'aș fi fost atât de bolnăvicioasă ierna acēsta, ți-aș fi mulțamit mai de mult pentru amicabila dtale scrisoare. Dta vei scusa întârziarea celei aprōpe de 70 de ani

Natalie baronesă de Stackelberg.

Moda.

Ilustrațiunile din nrul acesta înfătoșeză toalete de dame, gătite după moda nouă.

Primele douē figuri represintă toalete de stradă. Prima din stofă, cu Einsatz frumos, prețul dela 30 fl. în sus; din stofă fină, cu totul fin confecționată dela 40 de fl. în sus. A doua se gătește din stofă de multe feluri de colori, prețul dela 40 fl. în sus; aceeaș din stofă fină, gătită fin dela 50 fl. în sus.

Cele douē figuri din mijloc represintă toalete negre: din cachemir neted dela 27 fl. în sus, din cachemir fin dela 40 fl. în sus, din stofă modelată dela 30 fl. în sus, din stofă cu totul fină dela 50 fl. în sus.

Cele din urmă douē figuri erăș înfătoșeză toalete de stradă. Prima din stofă, fără garnisire de șinor

dela 28 fl. în sus, cu garnisire de șinor dela 36 fl. în sus. A doua, din stofă, cu garnisire de mētasă dela 30 fl. în sus; gătită cu totul fin dela 40 fl. în sus.

Tōte toaletele aceste se pot comandă la negustoria de modă Iosif Kunz et. comp. în Oradea-mare.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Știri literare. Pentru *Eminescu* Camera României a votat o pensiuē viageră de 250 lei pe lună. — *Episcopul Melchisedec* a publicat un memoriu asupra stării de plâns în care se află preoții de mir în România. — *Dl S. C. Hepites* a dat la lumină în București »Analele institutului meteorologic al României.«

Fondul „Gazetei Transilvaniei.“ În conferința din Alba-Iulia, despre care vorbirăm și în nrul trecut, dl dr. Aurel Mureșan, actualul proprietar-redactor al ziarului »Gazeta Transilvaniei« a raportat, că din contribuiriile făcute în 1860—63 pentru numitul ziar s'au adunat 6456 fl. 88 cr., 45 galbeni și 290 fl. în obligațiuni. »Gazeta« luptându-se pe acele timpuri și de atunci cu multe neajunsuri, redactorul Iacob Mureșan a cheltuit, a conto contribuțiunilor, din averea sa 5962 fl. Din contribuțiuni, în speranța că acele vor crește la o sumă considerabilă, dēnsul a imprumutat cu ipotecă la doi omeni din Brașov cu totul 4000 fl. Aceștia au plătit cametele regulat până la un timp, de-odată însă au refuzat; contestând dreptul repositului Iacob Mureșan d'a puté represintă »Fondul șincaian.« Li s'a intentat proces, dar acesta s'a decis în favorul lor. Conferința din Alba-Iulia, constatând că colectele acele s'au făcut pentru »Gazeta Transilvaniei« și că familia lui Iacob Mureșan a cheltuit pentru susținerea »Gazetei« mai mult decât suma contribuțiilor, a imputernicit pe dl dr. Aurel Mureșan să denunțe capitalele imprumutate și să le ridice dimpreună cu cametele restante, spre a le folosi pentru acoperirea parțială a avanselor făcute. Totodată s'a decis ca publicul românesc să fie convocat la o adunare generală și în aceea să se stabilească modul creării unui capital mai corespundător pentru asigurarea existenței celei mai vechiu ziar românesc.

Rumänische Volkslieder. Sub titlul acesta a publicat dl Rudow la Lipsca un volum de poezii populare române, traduse în limba germană. Traducătorul s'a servit de culegerea dlui V. Alecsandri și a tradus baladele netraduse de Kotzebue și aprōpe tōte doinele și horele, er balada »Constantin Brancovan« o traduse de nou. Lucrarea sa e vrednică de recunoșcința românilor. Traducătorul a scris și un studiu asupra versului și stilului cântecelor populare române, er acum lucrăză la o scriere despre elementele semitice în limba noastră, precum și la istoria literaturii române, care se va publică în cartea »Geschichte der Weltliteratur« la Lipsca. Într'un volum separat se vor tipări probe de versuri și prosă din C. Negruzzi, Alecsandri și Bolintinean.

Predice. A eșit de sub tipar la București: »Seședeți și patru cuvinte seu predice« ale celui dintre sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom. Estrase din operele acestui mare părinte și dascăl al bisericii creștine ortodoxe, de doctorul Carol Ioseph Hefele, profesor de teologie la Tübingen. Traduse românește și orēnduite după duminecile și serbătorile anuale ale bisericii ort. de episcopul de Roman Melchisedec. Depositul se află la tipografia cărților bisericășci în București. Strada »Principatele-Unite.«

Manuale oprite. Ministrul reg.-ung. de culte și instrucțiune a oprit din tōte școlele din Ungaria următoarele cărți: »Elemente de geografie comparativă pentru clasele inferiōre și alte școle coordi-

nate, de Samuilă V. Isopescul, Cernăuți 1882 și »Curs elementar de istoria universală pentru clasa I. (II, III) a școlilor secundare» de Ioan Maurescu, București.

Broșuri. *Bótele copiilor*, mijloce populare de a le înlătura și vindeca, a apărut la București, în editura librăriei Leon Alcalay: este tradusă și prelucrată de dl B. Fortuna. — *Școli sătești*, de dl Const. Climescu, a apărut la Iași.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri teatrale. *Dl A. I. Odobescu*, membru al Academiei Române, va fi numit director general al Teatrului Național din București. Salutăm cu bucurie această numire! — *Dl St. Velescu* a cetit duminică la Teatrul Național din București piesa-i »Politica», comedie în 4 acte.

Teatrul Național din București. Urmază tot beneficiile, jucându-se niște piese reu alese și studiate în pripă. Fără ședee, de artă nu mai poate fi vorba. Am accentuat în mai mulți ani, că sistemul beneficiilor nu mai există nici la un prim-teatru din lumea cultă; ar fi dar timpul să înceteze și la Teatrul Național românesc. *Dl Gion* încă constată în »Românul», că sistemul acesta este păgubitor interesului Teatrului Național, atât din punct de vedere al artei, cât și al profitului material: de aceea consiliază direcțiunea de a nu mai permite sub nici un cuvânt beneficiile.

Reuniunea română de cântări din Sibiu va da la 28 aprilie un concert, conform statutelor societății. Acesta va fi cu atât mai interesant, cu cât va lua parte și *dl Nicolae Popovici*, escelentul cântăreț, care de asta-törnă ocupă și postul de profesor de cânt la Reuniunea română de cânt din Brașov. *Dl Popovici*, care cântă în multe părți locuite de români, e bine cunoscut și la Sibiu.

Concertul dnei Aurelia Chițu în Craiova a fost o adevărată serbătoare. Tota Craiova, fără distincțiune, ocupase literalmente noua construcțiune a Teatrului Teodorini. Dșora Chițu a cântat »Sărutul» de Cavadija și după »Cavatina» din »Barbierul de Sevilla» — »Valsul de foc» de Franchetti. Entusiasmul a fost mare. Florile cu cari Craiovenii au încununat pe concetățena lor, erau așa de multe (24 buchete, o coroniță, trei coșuri și o umbră, coșul dat de clubul tinerimei) că au trebuit să fie transportate în trăsuri. La eșire, tinerimea studioasă a condus cu faclă pe tinera artistă până la locuința părintelui său, *dl Marin Chițu*, fratele fostului ministru *dl Gheorghe Chițu*. Acolo un tiner ură domnișorei Aurelia Chițu succes și curândă întorcere în mijlocul Craiovei, mândră de copiii ei. Domnișora Chițu le respunse, mulțămindu-le și de și nu pentru prima oră eră purtată în triumf, totuș emoțiunea și bucuria-i fură așa de mare, că la ultimele cuvinte de mulțămiri fu necată de lacrimi.

Musică bisericească. A apărut în tipografia musicală a lui Iosif Eberle din Viena: »Cântări liturgice ortodoxe orientale», compuse pentru patru voci bărbătești, de *Isidor Vorobchevici*, protobresbiter și profesor c. r. Patru fascicule, frumos ajustate, tipărite pe spesele poporului bucovinean. Venitul curat al acestui op e destinat pentru societatea filială »Școla română» din Vatra-Dornei.

CE ENOU?

Știri personale. *Maj. Sa regele*, după cum se spune, »Epocei» din București, va vizita la începutul lui iunie pe regele și regiua României la Sinaia.

— *Moștenitorul de tron Rudolf*, în calitate de inspector general al infanteriei, a început să-și facă inspecțiunile în Ungaria și Moravia. — *Dl Al. I. Odobescu* a deschis o serie de conferințe cu studenții facultății de litere din București. — *Dna Felicia Racovița* a fost din nou numită directoare la Asilul Elena din București. — *Dl Ioan Slavici*, directorul ziarului »Tribuna» din Sibiu, după cum crede »Românul» va fi numit în curând director al Asilului Elena din București. — *Dl dr. Asachi*, care a fost chemat împreună cu *dl Victor Babeș* la universitatea din București, vră să părăsească România, spre a se întorce în Franca. — *Dl A. Dinga*, unul din colaboratorii »Familiei», a ținut vineri o conferință la Ateneul din București despre »Fiziologia spiritului». — *Dl dr. Alexiu Larionessi*, avocat în Năsăud, a fost numit dragoman și translator pentru limba germană și română la judecătoria din Năsăud. — *Dl dr. Dimitrie Ciuta*, avocat în Bistrița, a fost numit dragoman și translator la tribunalul din Bistrița. — *Dl Duiliu Zamfirescu* este numit secretar de legațiune clasa a 2-a la Roma. — *Dl Toma Dogar*, jude la tribunalul din Lugos, a fost chemat ca jude-ajutător la tabla regescă din Budapesta. — *Dl Basilin Rat*, fost protopop în Reghin, la 15 aprilie își va ține instalarea de vicar în Făgăraș. — *Dl A. Dragomir*, avocat în Zălau, a fost numit dragoman și translator la tribunalul din Zălau. — *Dl Ioan Moșoi*, absolvent de drept, a fost numit practicant fără plată la judecătoria din Cluș. — *Dl Augustin On. Paul*, teolog din diecesa Oradei-mari în seminarul central din Pesta, a obținut la universitatea de acolo stipendiul de 250 fl.

Reuniunea femeilor române din Oravița a ținut la 12 aprilie adunare, sub presidiul dnei Ana Manguca, secretar *dl dr. G. Vuia*. Din cauza timpului nepotrivit n'a luat parte un public atât de numeros, precum s'ar fi putut așteptat în timp potrivit. A fost însă acolo totă inteligința română din partea locului, precum și preoțiunea din giur în frunte cu protopresbiterii *Filip Adam*, *Andrei Ghidiu* și protopopul *G. Popovici*. Statutele s'au votat fără modificări esențiale. S'a prevădut în statute: 1, că de și școla ce va înființa Reuniunea are să fie gr. or. și pusă sub protectoratul episcopului din Caransebeș, acest protectorat nu se va estinde și asupra Reuniunii; 2, nici un bărbat nu va avea vot decisiv, ori ce poziție seu demnitate înaltă ar ocupa; 3, decât presidenta ar refușa conchiemarea unei adunări generale, 30 de membre au dreptul inseele a o conchiemă. Statutele se vor înainta spre aprobare.

Alegeri pentru sinode. În arhiepiscopie și Sibiu s'au mai ales următorii deputați mireni: *Simion Dragomir*, *Dimitrie Lăcătuș*, *Simion Demian*, *George Moldovan*; er deputați din cler s'au ales *Nicolae Popea*, *Ioan Hanea*, *Ioan Droc*, *Alexandru Tordășan*, *dr. Ilarion Pușcariu*, de 2 ori, *Ioan Popescu*, *Zaharie Boiu*, *Ioan Petric*, *Iuliu Dan*, *Ioan Papiu*, *Ioan Raț*, *Avram Păcurar*, *Nicolae Cristea*, *Vasiliu Damian*, *Romul Furdul*, *Teodor Herman*, *Galacteon Șagău*, *Dimitrie Coltofean*. — În diecesa Caransebeș s'au ales din cler: *Ioan Stefanovici*, *dr. George Popovici* de 2 ori, *George Popovici*, *Nicolae Barbon*, *Teodor Cioloca*, *Alexandru Ioanovici*, *Paul Miulescu*, *Ioan Popovici*, *Ioan Cocora*, *Filip Adam*, *Ioan Măran*, *Andrei Ghidiu*, *Stefan Popovici*, *Vasile Nemoian*, *Filaret Musta*, *Ilie Sărbu*, *Dionisie Popovici*, *Mihail Popovici*, *Trifon Miclea*, mireni: *Antoni Mocioni* de 2 ori, *Ioan Oprea*, *dr. Alexandru Mocioni*, *Constantin Radulescu*, *Petru Știopon*, *Simion Popet*, *Titu Hațeg*, *George Martinescu*, *Stefan Velovan*, *Ioan Ionaș* de 2 ori, *Ioan Marcu*, *George Ioanovici* de 2 ori, *Atanasiu Cimponeanu*, *Aureliu Dragan*, *Vladimir Spătar*, *Antoni Cre-*

nian, Vincențiu Babeș, George Szerb, I. E. Țeran, Paul Cimponeriu, Iuliu Petric, Ioan Bartolomei, Ioan Popovici, Ilie Curescu, Patriciu Drăgălma, Leontin Simonescu, Isaia de Stoica, Zeno Mocioni, Iuliu Novac, Petru Tisu, Simion Moldovan, Ioan Lepa, D. Lința.

Maial. La Șimleul-Silvaniei se va arangia în 8 mai st. n. un maial, în folosul fondului pentru înființarea unei școle române de fete în Șimleu. Maialul se va ține în păduricea mării, Țeran în cas de timp nefavorabil în localitatea teatrului de diletanți. În timpul pauzei se va face sortirea obiectelor dăruite pentru sporirea acelui fond. Președintele e dl A. Cosma, secretar dl Ioan P. Lazar.

Processe de presă. *Procesul »Foi diecesane«* s'a judecat la 7 l. c. de către tribunalul din Caransebeș: redactorul, dl Ioan Bartolomei, a fost condamnat la amendă de 50 fl., pentru că, fără cauziune, a discutat o chestiune filnică de politică. — *Procesul »Gazetei Transilvaniei«* a trecut și prin judecata Curiei regești, care a respins cererea de nimicire făcută de coredactorul Ștefan Bobancu, carele — precum se știe — fusese condamnat la 4 luni de închisoare și la amendă de 50 fl.

Dela dietă. Comisiunea de incompatibilitate a hotărât să invite prin vice-comitele comitatului Caraș-Severin, pe deputatul ales la Caransebeș, dl Mihail Popovici, ca în 30 aprilie d. m. la 5 ore să se prezinte înaintea comisiunii ori să numească un imputernicit, ori să-și trimită o declarațiune în scris, care să justifice refuzarea d'a-și prezintă mandatul.

Oglinda lumii. *Tulburările țărănești în România* au ajuns în zilele din urmă înspăimântătoare, încât trebuie să luăm notiță de ele. Mișcarea a început la Ialomița, apoi a trecut în Ilfov. Țăranii resculați au alungat autoritățile comunale, omorînd pe unii, devastând toate imobilele lor, scotîndu-le porumbul din pătule, luând în silnicie locurile de arătură, și degenerând într'un adevărat asalt în contra proprietății. Ca un ce semnificativ se constată, că în toate satele resculate faptele au fost identice. Trebuie înse să se recunoască și aceea, că mai pretotindeni administrația comunală fusese cu totul neomenescă față cu țăranii. Pe alocurea arendașii și proprietarii nu aplicaseră cu sinceritate contractele agricole. Proprietarii și arendașii comunelor revoltate s'au refugiat la București, să ceară ajutorul guvernului. Acesta a luat măsuri pentru restabilirea ordinii. Pentru ca să domolească pe țărani, guvernul li-a iertat restanțele de dare. Corpurile legiuitoare s'au închis și se vor face alegeri noi. Se știe, că ministrii Carp și Maiorescu vor pleca în curând la Viena și la Berlin. — *Delegațiunile dietelor austro-ungare* se vor întruni la 30 mai în Budapesta; ministrul de război va cere un credit special de 52 milioane fl. — *În Franța* generalul Boulanger a fost ales deputat cu imposantă majoritate: faptul e însemnat pentru cuvîntul, că generalul care trecu pîn' acuma ca reprezentantul ideii de revanșă în contra Germaniei, acuma pare a fi aliat cu napoleoniștii; prințul Victor Napoleon are să facă un manifest către poporul francez; republica începe a se clătina. — *Împăratul Germaniei*, Frideric III, trage de mîrte și pe când aceste știri vor sosi în mîinile cetitorilor noștri, dîră va fi și mort. Bôla lui mortală s'a agravat de-odată: are bronchitis, cu apăsare de plămîni și friguri. Împăratul și toți copiii sînt în palat, medicii priveghiază noaptea întregă.

Solri sourte. *Memoria lui Baraș*, care a publicat scrieri de științe naturale, s'a serbat în templul israelit din București, la 12 aprilie, când s'au

implinit 25 de ani dela mîrtea lui. — *Clopotul mitropoliei din București*, făcut de curînd la Budapesta, s'a încercat; rezultatul înse, după »Românul«, a fost foarte nemulțămîtor; sunetul lui este surd cu deseversire, astfel că nu se pôte auzi nici la un kilometru, Țeran nu la 20, după cum se știe — *Președintele tribunalului din Alba-Iulia*, după cum aflăm din »Gaz. Tr.«, a nebunit; el are idea ficsă, că e persecutat de »nădrăgarii români«; nebunia lui s'a constatat zilele trecute, când a început să jöce ciardaș în mijlocul pieții, dicînd că este baron și se duce la Sighișoara, ca să efectueze spîndurarea tuturor românilor. — *Aurora*, societate de credit și economii în Năsăud, a avut în anul trecut un vînit curat de 6135 fl. 88 cr.

Necrolöge. *Nicolae Făgărășan*, de naștere din Făgărăș, inginer la Sinaia, a fost călcat și ucis la moment de un tren în gara Mizil. Dînsul dăduse semne de alieanațiune încă mai dinainte și se crede, că însuș a sărit înaintea trenului, cu intențiune de sinucidere. — *Iosif Teodorovici*, fost capelan gr. c. în Lugos, a murit acolo, în etate de 58 ani. — *Iuliu Lupu*, fost preot în Palatca de pe Cîmpie, fiul dlui Artemiu Lupan provisor mitropolitan în Blaș, a reposat acolo, în etate de 26 ani. — *Maria Crainic n. Papp*, soția dlui George Crainic, notar în comuna rurală Nogiorid de lângă Oradea, a murit la 17 l. c. în etate de 26 ani.

Pentru dîmne tinere.

Conservarea ouălor. Vaselina este un mijloc foarte bun, pentru a conserva ouăle. După ce se spală bine ouăle, se ung cu vaselină. Când se fierb ouăle, vaselina se curăță cu inlesnire după ele. Voind a le păstră timp mai idelungat, este bine să se repeteze, după câteva luni, ungerea cu vaselină, la care se mai adaugă și 1 la sută acid salicilic. Altă metodă pentru conservarea ouălor este de a le pune la lut umed, pentru ca să nu pôtă străbate aerul. Mijlocul acesta este mai preferabil, fiind că ouăle nu se pot sparge ciocnindu-se. Astfel se pot transportă mai cu inlesnire.

Pentru spălatul rufelor. Într'un vas de 15 litri apă de plöe topești 750 grame de săpun în mici bucățele. În această apă caldă adaogi 8 linguri de amoniac licvid și o lingură de esență de terebentină. Amestecă bine și ține rufele vr'o 3 ore bine astupate cu acest licvid care nu strică de loc pânza. Ori cât ar fi de murdare acele rufe, inmuiate astfel, ele se vor curăți apröpe fără de a le mai frecă. Acest licvid pôte servi și pentru a doua oră mai adăogându-i-se câte o lingură de terebentină și amoniac.

Poșta Redacțiunii.

Roma. Primiți regulat föia? Dcă ve lipsește vr'un număr, să ne înștiințați, ca să-l putem suplini.

Elaș. Sonetele se vor publică.

El și ea. Nu o putem întrebuiță.

Călindarul săptămănei.

Țiua sêpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
	Dumineca 5 Ev. dela Marcu c. 10, st. 23, gl. 5, a inv. 2.	
Duminecă	10 S. Terentie, Pompie	22 Cajus
Luni	11 Mart. Antipa	23 Adalbert
Martî	12 Vasilie	24 George
Mercuri	13 M. Artenie	25 Marcu ev.
Joi	14 Par Martin	26 Ezechia
Vineri	15 Ap. Arist. Pud. si Trof.	27 Anastasia
Sămbătă	16 Mart. Agapia	28 Vitalis

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULOAN.**

Cu tipariul lui Otto Hûgel în Oradea-mare.